

Sağlık Eğitimi Alan Öğrencilerin Karanlık Üçlü Kişilik Özellikleri ile Mutluluk Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Mustafa FİLİZ*

Artvin Çoruh Üniversitesi

Olkan BUDAK**

Beykent Üniversitesi

Nurgül ERDAL***

İstanbul Üniversitesi

ÖZ

Bu çalışmada üniversitelilerin karanlık kişilik özelliklerinin mutluluk düzeyleri üzerindeki etkisinin belirlenmesi ve demografik değişkenlere göre farklılıkların ortaya konulması amaçlanmıştır. Çalışmanın örneklemini 421 sağlık eğitimi alan üniversite öğrencileri oluşturmaktadır. Karanlık üçlü kişilik ve mutluluk ölçeğinin kullanıldığı çalışmada, online anket yoluyla veriler toplanmıştır. Veriler normal dağılım gösterdiği için farklılıkları belirleme de t-testi ve ANOVA testinden yararlanılmıştır. Karanlık üçlü kişilik ve mutluluk arasındaki ilişkiyi belirlemek adına çoklu regresyon analizinden yararlanılmıştır. Öğrencilerin, Narsisizm kişilik özelliklerinin en yüksek, Psikopati kişilik özelliklerinin ise en düşük değere sahip olduğu görülmüştür. Karanlık üçlü kişilik özellikleri ile mutluluk arasında anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür. Öğrencilerin mutluluk düzeylerinin %9'luk kısmının karanlık kişilik özellikleriyle açıklandığı görülmüştür. Gelir arttıkça mutluluğun arttığı ve erkek öğrencilerin kadın öğrencilere göre daha yüksek düzeyde Psikopati davranışı sergiledikleri tespit edilmiştir. Öğrencilerin mutluluk düzeyini, Makyavelizm ve Psikopati kişilik özellikleri olumsuz etkilerken, Narsisizm kişilik özellikleri ise olumlu yönde etkilemektedir.

Anahtar Kelimeler

Sağlık, Kişilik, Makyavelizm, Üniversite Öğrencileri, Mutluluk.

* Dr. Öğr. Üyesi, Artvin Çoruh Üniversitesi, İşletme Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, mustafa2108@artvin.edu.tr; ORCID: 0000-0002-7445-5361.

** Dr., Öğr. Gör., İstanbul Atlas Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Biyoistatistik ve Tıbbi Bilişim Anabilim Dalı, olkan.budak@atlas.edu.tr; ORCID: 0000-0002-2276-2300.

*** Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul Gelişim Üniversitesi, İktisadi İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi, Lojistik Yönetimi Bölümü, nerald@gelisim.edu.tr; ORCID: 0000-0002-2961-3906.

Examination of The Relationship Between the Dark Triple Personality Features and the Levels of Happiness of Health Education Students

ABSTRACT

In this study, the aim is to determine the effect of dark personality traits of university students on their levels of happiness and to reveal differences according to demographic variables. The sample of the study consists of 421 university students receiving health education. In the study, where the Dark Triad personality and happiness scale were used, data was collected through an online survey. Since the data showed a normal distribution, the t-test and ANOVA test were used to determine the differences. Multiple regression analysis was utilized to determine the relationship between the Dark Triad personality and happiness. It was observed that the students had the highest value in Narcissistic personality traits and the lowest value in Psychopathy personality traits. A significant relationship was found between dark triad personality traits and happiness. It was observed that 9% of the students' happiness levels were explained by dark personality traits. As income increased, happiness increased, and it was determined that male students exhibited a higher level of Psychopathy behavior compared to female students. While Machiavellianism and Psychopathy personality traits negatively affect students' happiness levels, Narcissistic personality traits positively influence it.

Keywords

Health, Personality, Machiavellianism, University Students, Happiness.

Extended Abstract

Health services are of great importance for societies and states. The fact that health personnel play a decisive role in the delivery of health services and have the power of expertise increases their importance (Filiz, 2021). Well-trained health workers are needed to protect and improve the health of individuals and communities and to improve the quality of life. The need for healthcare workers in the world and in Turkey is increasing rapidly. Inadequacy, inefficiency and uncoordination in health services are directly related to the training of health workers. Planning health education and providing qualified education to students are effective in protecting and improving the health of the society.

The university education process is the period in which the student character is shaped, and many changes are experienced. Every change in an individual's life brings along the adaptation process. The university education process is a transition period, both social and biological, where the most change and development is experienced, and it brings along many uncertainties and problems (Mischel, 1993). University education process is an important factor in shaping personality and character (Filiz, 2022). Personality: it is the structure that reveals the emotional, cognitive and behavioral forms of the individual, including the psychological state of the individual, indicating what s/he is and who s/he is (Işık & Kaptangil, 2018).

Health institutions are patient-centered businesses where many health professionals work together, specialization and teamwork are intense (Çevik Akkuş & Erdal,

2022). In order for a good health presentation to take place, it is necessary for health professionals to receive good education, to have individual competence, and to have positive personality traits. It is essential for individuals to feel happy and peaceful for individual and organizational success. In this study, the relationship between the dark triad personality traits and happiness was examined in order for the students receiving health education to contribute positively to the protection and development of their individual and social health in the future. Because individuals with dark triad personality traits act inappropriately by ignoring morals, social rules, ethical rules, laws, customs, and traditions (Muris et al., 2017). These behaviors disturb the peace of both them and the society, unhappiness and poor performance occur.

It is thought that the individual's feeling of happiness, being able to live happily and the level of happiness are affected by personality traits, which are an internal factor. In this respect, it was aimed to determine the relationship between the dark triad personality traits of university students studying in health departments and university education, which is an important process in the shaping of personality, and to evaluate the differences according to demographic variables. In the literature, it is seen that studies on personality are carried out on theories such as the five-factor personality theory, Eysenck's personality theory, and Holland's personality theory. However, since it is predicted that dark personality traits have more influence on happiness, this study has been evaluated from the perspective of dark triad personality traits. In the literature, there is a limited number of studies investigating the relationship between dark triad personality traits and happiness levels. It is thought that this study can be a role model for other studies.

The universe of the study consists of students studying at Artvin Coruh University Faculty of Health Sciences and Vocational School of Health Services in the fall semester of 2021-2022. According to Bryman and Cramer (2001) it was stated that taking 5 or 10 times the scale questions is sufficient to calculate the sample size. Two scales were used in this study and the total number of questions in the scales was 34. Therefore, the minimum sample size to be collected is $34 \times 10 = 340$. Convenience sampling technique was followed in data collection. This technique was preferred because it is easy, low cost and can be collected in a short time (Gürbüz & Şahin, 2014). Personal Information Form, Dark Triad Personality Scale and Oxford Happiness Scale were used to collect study data. Before analyzing the study data, the normality distribution was examined to decide which method to use. The skewness and kurtosis values of the obtained data were taken into account as an indicator of normality. Accordingly, it was observed that the skewness and kurtosis values of both scales and their sub-dimensions were distributed within normal limits (Tabachnick & Fidell, 2001). Since the data showed a normal distribution, it was decided to use parametric statistical methods. The t test was used to compare two independent groups, and the ANOVA test was used to compare the means of three or more groups. Tukey and Tamhane multiple comparison tests, which are among the post-hoc tests, were used to determine the groups from which the identified differences originate. Multivariate regression analysis was conducted to determine whether students' dark personality traits affect their happiness levels. Microsoft Excel and IBM SPSS 25 package programs were used in the analysis.

The majority of the participants are women (81.5%), there are 11 different departments, the most participation is from the nursing department, almost half of them are

second year students (42.3%). It was seen that the students' families stated that their income levels were generally at the middle (69.6%) level.

Important data were obtained in order to determine the relationship between the dark triad personality and happiness levels of university students receiving health education and to examine them according to various variables. It has been observed that the happiness levels, Machiavellianism, Narcissism and Psychopathy personality traits of university students studying in health departments do not change according to the class they study, the department they study and the region they live in. It was observed that the level of Machiavellianism, Narcissism and Psychopathy did not change in terms of education type. However, it was observed that the students in the 1st education were happier than the students in the 2nd education.

The main result of the study can be expressed as the explanation of 9% of the happiness levels of the students with the dark triad personality traits of the students. On the other hand, it is an important result that the personality of Narcissism affects happiness positively, while the personality of Machiavellianism and Psychopathy negatively affects happiness. In addition, it is among the important results of the study that the happiness levels of the students are above the average and the perception of Narcissism is higher than other personality traits.

It is anticipated that the studies to be carried out in this field will be useful and will provide important contributions to the literature, examining the dark triad personality traits and happiness levels of university students over a 4-year period.

Giriş

Sağlık hizmetleri, toplumlar ve devletler için büyük önem arz etmektedir. Sağlık personelinin sağlık hizmetlerin sunumunda belirleyici rol almaları, uzmanlık gücüne sahip olmaları önemlerini daha da artırmaktadır (Filiz, 2021). Bireylerin ve toplumların sağlığını korumak, geliştirmek ve yaşam kalitesini yükseltmek için iyi eğitim almış sağlık çalışanlarına ihtiyaç vardır. Dünyada ve Türkiye’de sağlık çalışanına olan ihtiyaç hızla artmaktadır. Sağlık hizmetlerinde görülen yetersizlik, verimsizlik ve eşgüdümsüzlük sağlık çalışanlarının eğitimleriyle doğrudan ilişkilidir. Sağlık eğitiminin planlanması ve öğrencilere nitelikli eğitim verilmesi toplumun sağlığının korunmasında ve geliştirilmesinde etkilidir.

Küreselleşme, teknolojik gelişmeler ve bilgiye kolay erişim sayesinde sağlık hizmetlerinin sunumu da farklılaşmıştır. Sağlık işletmeleri emek yoğun işletmelerdir ve insan unsuru ön plandadır (Erdal, 2020). Sağlık çalışanının mesleki becerisi ve iletişimi hem hasta hem de ekip için önemlidir. Bu bağlamda sağlık çalışanının hastalara verdikleri hizmetlerin doğru ve kaliteli olması mesleki eğitimleri ile ilişkilidir. Sağlık eğitimi alan öğrenciler eğitimleri süresince teknik bilgilerini törepatik iletişim becerileri ile geliştirmelidir (Ferrera et al., 2016).

Üniversite eğitim süreci, öğrenci karakterinin şekillendiği ve birçok değişimin yaşandığı dönemdir. Birey hayatındaki her değişiklik beraberinde de uyum sürecini getirmektedir. Üniversite öğrenim süreci, en çok değişim ve gelişimin yaşandığı hem sosyal hem de biyolojik yönden bir geçiş dönemidir ve beraberinde birçok belirsizlik ve problemleri ortaya çıkarır (Mischel, 1993). Kişilik ve karakterin şekillenmesinde üniversite eğitim süreci önemli bir etken olmaktadır (Filiz, 2022). Kişilik; duygusal, bilişsel ve davranışsal şekillerini ortaya çıkaran bireyin psikolojik durumunu da içine alan, ne olduğunu ve kim olduğunu belirten yapıdır (Işık & Kaptangil, 2018).

Kişilik, insanların özelliklerini diğer insanlardan ayırır (Morgan, 2000). Kişilik, karmaşıklığı nedeniyle kesin bir tanımının yapılması oldukça zordur. Bu yüzden antik çağlardan beri birçok araştırmacının ilgi alanında olmuştur. Ortak görüş ise farklı kişiliklerinin beş temel özellik ile sınıflanabileceğidir. Bunlar, dışa dönüklük, uyumluluk, öz disiplin, nevroitiklik ve açıklık/zihin’dir (Mukba & Kaya, 2020).

Tüm işletmelerde çalışanlar uyumlu ve huzurlu bir çalışma ortamında yer almak isterler. Bu da çalışanların kişilik özellikleriyle yakından ilişkilidir. Fakat organizasyonlarda oluşan sorunların çoğunluğu kişiliğin karanlık yönüyle ilişkilidir. Bunlar; Subklinik narsisizm, Makyavelizm ve subklinik psikopatidir. Bu kişilik yapısındaki bireylerde, manipülatif olma, empati kuramama, kendini üstün ve imtiyazlı görme, çalışma ortamıyla ve çalışanlarla uyum problemi yaşamaları ile karşılaşılır (Yılmaz, 2021). Literatürde kişilik ile ilgili olarak birçok farklı sınıflandırma bulunmaktadır. Bu çalışmada kişilik sınıflandırmaları arasında yer alan “Karanlık Üçlü Kişilik” özellikleri dikkate alınmıştır. Paulhus ve Williams (2002) bunların genellikle toplumda sevilmeyen kişiler olduğunu ve narsisizm, Makyavelizm ve psikopati birbiriyle ilişkili ve ortak yönlerinin olduğunu bildirmiştir. Özellikle, Makyavelizm kişilik yapısında ahlak kurallara ve etik kural ihlalleri çok olduğu için işletmeler buna göre düzenlemeler ve politikalar geliştirmelidir (Demirtaş & Bıçkes, 2014).

Bireylerin yaşam amaçlarından biri de mutlu olmaktır. Mutluluk ile ilgili yapılan araştırmalarda, mutlu olan, kendini iyi hisseden, keyif almayı seven kişilerin kendilerine ve işletmelerine yararlı olduğunu göstermektedir (Çetin & Polat, 2021). Mutluluk, duygusal refah (sevinç ve zevk duyguları), refah (yaşamdaki anlam ve amaç duygusu) ve değerlendirici refah (yaşam memnuniyeti) anlamına gelir (Steptoe, 2019). Mutluluk kavramı günümüzde çok önem kazanmış ve tüm bilim dallarında incelenmeye başlamıştır (Akduman ve Karahan, 2022). Bireyin kişiliği yaşam memnuniyetini (Chapman et al., 2007; Steel et al., 2008) ve yaşam doyumu düzeyini belirleyen önemli ölçüttür (Zhang et al., 2010). Bu açıdan kişiliğin dolaylı olarak mutluluk üzerinde de önemli etkisi olduğu öngörülmektedir. Genellikle itibarıyla iyi yaşamın mutluluk olduğu kabul görmektedir (Diener et al., 2003., Lyubomirsky et al., 2005) bireylerin mutluluk düzeylerinin üç faktöre bağlı olduğunu ileri sürmüşlerdir. Bu faktörleri de genetik faktörler, eğitim ve kültür gibi ikinci dereceden durumsal faktörler ve kişinin meşgul olduğu faaliyetler olarak sıralanmıştır (Diener, 2009). Söz konusu üç faktörden mutluluğu belirleyen en önemli faktörün ise genetik faktörler olduğu öne sürülmüştür (Lyubomirsky et al., 2005). Literatürde yer alan araştırmalarda yer verildiği üzere mutlu bireylerin işlerinden tatmin olma düzeyleri ve başarı oranları daha yüksektir (Lyubomirsky et al., 2005).

Sağlık sektörü, etik ve profesyonellik gereksinimleri nedeniyle özellikle bireysel kişilik özelliklerinin ve eğitiminin kritik olduğu bir alandır. Çalışmalar, sağlık profesyonellerinin duyarlılık, empati ve etik davranışla hasta bakımını nasıl etkileyebileceğini belirtmektedir (Çevik Akkuş & Erdal, 2022). Ancak, literatürde, sağlık eğitimi alan öğrencilerin kişilik özellikleri ve mutluluk seviyeleri arasındaki bağlantı üzerine sınırlı araştırma bulunmaktadır. Özellikle karanlık üçlü kişilik özellikleri - bir bireyin etik dışı veya sosyal normlara aykırı davranma eğilimi - sağlık profesyonellerinin rolünde önemli sonuçlara yol açabilir. Bu çalışma, sağlık eğitimi alan öğrencilerin karanlık üçlü kişilik özelliklerinin mutluluk düzeyleriyle nasıl bir ilişki içinde olduğunu araştırarak literatürdeki bu boşluğu doldurmayı amaçlamaktadır. Sonuçlar, öğrencilerin

kariyerlerinde daha etik ve etkili profesyoneller olarak nasıl gelişebileceğine dair eğitim uygulamalarını ve politikalarını şekillendirmede kritik bir rol oynayabilir. Bu hem bireysel hem de toplumsal sağlık sonuçlarını iyileştirmek için potansiyel olarak değerli bir katkı sağlar.

Literatür Taraması

Karanlık Üçlü Kişilik Özellikleri

Karanlık üçlü kişilik özellikleri, subklinik narsisizm, Makyavelizm ve subklinik psikopati olarak tanımlanan özelliklerden oluşur ve bu özellikler bireyin kötü niyetli davranış eğilimlerini gösterir (Paulhus & Williams, 2002).

Narsisizm: Narsistik kişilik, aşırı bir özsevgi ve kendine hayranlıkla tanımlanır. Bu kişilik özelliği, Yunan mitolojisindeki Narkissos hikayesinden türemiştir. Narsistik bireyler, kendilerine hayranlık duyan ve onları takdir eden insanları çevrelerinde bulundurmaya tercih eder. Bu bireyler, genellikle empatiden yoksundurlar ve kendi ihtiyaçlarına odaklanırlar (Behary, 2018; Twenge & Campbell, 2015).

Makyavelizm: Makyavelist kişilik, kendi çıkarları uğruna diğerlerini manipüle etme eğiliminde olan bireyleri tanımlar. “Amaca ulaşan her yol mubahtır” anlayışı, bu kişilik özelliğini en iyi şekilde tanımlar. Makyavelizm, Nicolla Macchiavelli'nin eserlerinden türetilmiştir. Bu bireyler, kendi amaçlarına ulaşabilmek için başkalarını kullanabilir ve etik normları ihlal edebilirler (O'Fallon & Butterfield, 2005).

Psikopati: Bu kişilik özelliği, tarihsel olarak geniş bir spektrumda tanımlandı fakat günümüzde belirli davranışları tanımlamak için kullanılıyor. Psikopatik bireyler risk alabilir, suça meyilli olabilirler ve genellikle başkalarıyla derinlemesine ilişkiler kurmakta zorluk yaşarlar. Bu bireyler, sığ empatiye sahip olabilirler ve genellikle duygusal tepkileri sınırlıdır (Lynam & Gudonis, 2005).

Mutluluk Düzeyi

Mutluluk, öznel iyi olma halidir. Bireysel olmakla birlikte sosyal ve kişiler arası ilişkilere yön verir (Arslan, 2018). Örgütsel mutluluk ise kişilerin performanslarını artıran gizli olan potansiyelin ortaya çıkmasını sağlayan bir zihin yapısıdır. Pozitif duygular; bireylerin mutlu olmasını sağlar. Bunlar, umut, neşe, sevinç, memnuniyet, gurur, huzur, ilgi ve benzeri durumlarda oluşur. Bu duygular memnuniyeti artırır ve mutluluğu gerçekleştirir. Günlük yaşamda bireyler hayatlarından hoşnut olduklarında mutluyum derler (Allen & McCarthy, 2016). Mutluluğu geliştiren öge ise sosyal ilişkilerdir. Eğer bireylerin sosyal ilişkileri iyi ise mutlu olmaları daha kolaydır (Quoidbach et al., 2019). Mutluluk göreceli bir kavramdır ve ölçülmesi oldukça zordur. Mutluluk çoğunlukla ekonomik faktörlerle belirlense de birçok faktör etkiler. Genellikle mutluluk göstergeleri, ailevi durumları, sağlık durumu, toplumsal yapı, mesleği, yaş, cinsiyet ve medeni durum ve benzeri faktörlerdir.

Karanlık Üçlü Kişilik Özellikleri ile Mutluluk Düzeyleri Arasındaki İlişki

Mutluluk, yaşamın duyuşsal ve bilişsel olarak değerlendirilmesi olarak tanımlanmaktadır (Doğan et al., 2013). Kişilerin, güven, heyecan, gurur ve buna benzer duyguları hissetmesi mutluluk, kaygı, korku, öfke ve nefret gibi duygular ise mutsuzluğa sebep olur. Kişilerin yaşamdan yüksek doyum alması da mutluluk işaretidir (Düzen & Özçelik, 2022).

Literatüründe, mutluluk ve mutluluğu etkileyen unsurlar ile ilgili oldukça fazla araştırma bulunmaktadır. Mutluluk seviyesini belirleyen faktörler kişiden kişiye değişim gösterir. Batı toplumlarında mutluluk çoğunlukla bir yaşam hayat felsefesidir. Mutluluğa aşırı önem ve onu kaybetme korkusuna kapılmak depresif belirtilere neden olabilir (Gentzler et al., 2019).

Karanlık üçlü kişilik özellikleri -subklinik narsisizm, Makyavelizm ve subklinik psikopati- ve bu özelliklerin bireyin mutluluğu üzerindeki etkisi üzerine yapılan araştırmalar, kişilik psikolojisi literatüründe nispeten yeni bir alanı temsil etmektedir. Geleneksel kişilik teorileri, genellikle beş faktör kişilik teorisi veya Eysenck'in kişilik teorisi gibi yaygın kabul görmüş yaklaşımlar üzerinden mutluluğun belirleyicilerini inceleme eğilimindedir (Ford et al., 2016; Lucas & Diener, 2009). Ancak, bu özelliklerin ötesinde, karanlık üçlü kişilik özelliklerinin mutluluk üzerindeki etkisi önemli bir boşluğu işaret etmektedir.

Narsisizm, aşırı bir özsaygı ve özsevgiyle ilişkilidir (Behary, 2018). Makyavelizm, bireylerin kendi çıkarları için başkalarını manipüle etme eğilimlerini tanımlar. Psikopati ise, bireylerin empati eksikliği ve antisosyal davranış eğilimleriyle tanımlanır (Lynam & Gudonis, 2005). Bu özellikler, bireylerin sosyal ilişkileri, yaşam memnuniyeti ve genel yaşam kalitesi üzerinde belirleyici bir etkiye sahip olabilir (Diener ve Seligman, 2002; Veenhoven, 1984).

Bu çalışma, sağlık eğitimi alan üniversite öğrencileri arasında karanlık üçlü kişilik özellikleri ile mutluluk düzeyleri arasındaki ilişkiyi, daha derinlemesine ve literatürdeki bu boşluğu dikkate alarak, incelemektedir. Üniversite eğitimi, bireyin kişiliğinin şekillendiği kritik bir dönemdir ve bu dönemdeki kişilik özelliklerinin bireyin gelecekteki mutluluk düzeyleri üzerindeki etkisi, bu çalışmanın merkezini oluşturmaktadır. Bu çalışma, karanlık üçlü kişilik özelliklerinin detaylı bir şekilde ele alındığı ve mutlulukla ilişkilendirildiği literatürdeki sınırlı araştırmaları tamamlama amacını taşımaktadır. Bu nedenle, çalışmanın bu alandaki literatüre önemli bir katkı sağlayacağı öngörülmektedir.

Yöntem

Evren ve Örneklem

Çalışmanın evreni Artvin Çoruh Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi ve Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulunda 2021-2022 güz döneminde eğitim

gören öğrenciler oluşturmaktadır. Bryman ve Cramer (2001) göre ölçek sorularının 5 veya 10 katının alınmasının örneklem büyüklüğünün hesaplanması için yeterli olduğu ifade edilmiştir. Bu çalışmada iki ölçek kullanılmış ve ölçeklerdeki toplam soru sayısı 34'tür. Bu yüzden en az toplanması gereken örneklem büyüklüğü $34 \times 10 = 340$ 'tir. Veriler toplanmasında kolayda örneklem tekniği takip edilmiştir. Bu teknik kolay, az maliyetli ve kısa sürede toplanacağı için tercih edilmiştir (Gürbüz & Şahin, 2014) tercih edilmiştir. Elde edilen anketlerde tüm sorulara cevap verilmemesi ve cevapların yetersiz bulunması gibi nedenlerden dolayı 28 anket analize dahil edilmemiştir. Bu yüzden çalışmanın örneklemini 421 sağlık eğitimi alan öğrenci oluşturmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Çalışma verilerinin toplanmasında Kişisel Bilgi Formu, Karanlık Üçlü Kişilik Ölçeği ve Oxford Mutluluk Ölçeği kullanılmıştır.

- Kişisel Bilgi Formu: Bu form sağlık eğitimi alan öğrencilerin özelliklerini belirlemeye yönelik toplam da 6 sorudan oluşmaktadır ve yazarlar tarafından oluşturulmuştur. Bunlar; öğrencilerin cinsiyet, öğrenim türü, öğrenim gördüğü bölüm, okuduğu sınıf, yaşadığı bölge ve ailenin gelir durumuna yönelik sorulardır.
- Karanlık Kişilik Ölçeği: Jones ve Paulhus (2014) tarafından geliştirilmiş olup, Türkçeye güvenilirlik ve geçerliliğini Özsoy et al., (2017) tarafından yapılmıştır. Ölçek, 27 soru ve üç alt boyuttan oluşmaktadır. Bu alt boyutlar; Narsisizm (10-18 arası sorular), Makyavelizm (1-9 arası sorular) ve Psikopati (19-27 arası sorular) alt boyutlarından oluşmaktadır.
- Oxford Mutluluk Ölçeği Kısa Formu: Çalışmada kullanılan bu ölçeğin kısa formu, Hills ve Arglye (2002) tarafından geliştirilmiştir. Ölçek toplamda 7 ifadeden oluşmaktadır. 5'li likert tipinin kullanıldığı bir ölçektir. 1. ve 7. ifadeler ters kodlanmıştır. Ölçekten alınan puan yükseldikçe mutluluk düzeyinin de yükseldiğine gösterge olmaktadır. Ölçeğin güvenilirlik düzeyi Hills ve Argyle (2002) tarafından 0,93 olarak saptanmıştır.

Verilerin Toplanması ve Etik Yönü

Çalışmada kullanılan veri toplama aracı, bilimsel yönden araştırma ve yayın etik ilkelerine uygunluğunu değerlendirmek amacıyla Artvin Çoruh Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kuruluna gerekli belgeler oluşturularak başvuruda bulunulmuştur. Kurulun, 31.10.2021 tarihli ve E-18457941-050.99-68743 sayılı kararıyla çalışmanın etik açıdan uygun olduğuna dair etik kurul belgesi alınmıştır. Daha sonra çalışmanın verilerinin toplanacağı Artvin Çoruh Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu ve Sağlık Bilimleri Fakültesinin yetkili kişilerden onay alınarak çalışmanın verileri

11.01.2022-07.03.2022 tarihleri arasında toplanmıştır. Karanlık kişilik ölçeğine ve Oxford mutluluk ölçeğine verilen cevaplar olumsuzdan olumluya doğru (1: Kesinlikle katılmıyorum, 2: Katılmıyorum, 3: Kararsızım, 4: Katılıyorum, 5: Kesinlikle Katılıyorum) şeklinde kodlanmıştır. Ölçekte ters anlam içeren maddelere ters kodlama yapılmıştır. Kodlama işlemleri Excel programında yapılmış ve veriler IBM SPSS 25 paket programına aktarılmıştır.

Kullanılan İstatistiksel Yöntemler

Verilerin analizine geçilmeden önce normallik dağılımları incelenmiştir. Normallik tespitinde, çarpıklık ve basıklık değerleri temel alınarak değerlendirme yapılmıştır. Hem ana ölçeklerin hem de alt boyutların çarpıklık ve basıklık değerleri, normallik kriterlerine uygun olarak bulunmuştur (Tabachnick & Fidell, 2001). Bu normallik dağılımı sonucu, verilerin parametrik istatistiksel analiz yöntemleriyle değerlendirilmesi uygun görülmüştür. İki bağımsız grubun ortalamalarını karşılaştırmak için t-testi, üç veya daha fazla grubun ortalamalarının karşılaştırılmasında ANOVA testi tercih edilmiştir. Ortaya çıkan anlamlı farklılıkların kaynağını belirlemek için post-hoc testlerinden Tukey ve Tamhane testleri kullanılmıştır. Ayrıca, öğrencilerin karanlık kişilik özelliklerinin mutluluk düzeylerine olan etkisinin belirlenmesi için çoklu regresyon analizi gerçekleştirilmiştir. Analizlerde Microsoft Excel ve IBM SPSS 25 yazılımlarından yararlanılmıştır.

Bulgular

Tablo 1. Öğrencilerin tanımlayıcı özellikleri

Değişkenler		Sayı	(%)	Değişkenler		Sayı	(%)
Cinsiyet	Kadın	343	81,5	Sınıf	1.sınıf	90	22,4
	Erkek	78	18,5		2.sınıf	178	42,3
Öğrenim Türü	1.Öğrenim	371	88,1		3.sınıf	64	15,2
	2.Öğrenim	50	11,9		4.sınıf	89	21,1
Öğrenim Gördüğünüz Bölüm	Hemşirelik	170	40,4	Yaşadığınız Bölge	Güneydoğu Anadolu	115	27,3
	İlk ve Acil Yardım	67	15,9		Doğu Anadolu	67	15,9
	Beslenme ve Diyetetik	40	9,5		Akdeniz	56	13,3
	Eczane hizmetleri	39	9,3		Karadeniz	103	24,5
	Çocuk Gelişimi	27	6,4		Marmara	47	11,2
	Ağız ve Diş Sağlığı	16	3,8		Ege	7	1,7
	Yaşlı Bakımı	14	3,3		İç Anadolu	26	6,2
	Optisyenlik	10	2,4		Ailenizin Gelir Durumu	Çok kötü	8
	İş ve Uğraşı Terapisi	8	1,4	Kötü		36	8,6
	Tıbbi Laboratuvar Teknikleri	6	1,4	Orta		293	69,6
	Tıbbi Dokümantasyon ve Sekreterlik	24	5,7	İyi		80	19,0
				Çok iyi		4	1,0

Tablo 1’de öğrencilerin demografik özellikleri görülmektedir. Katılımcıların büyük çoğunluğu kadınlardan (%81,5) oluştuğu, 11 farklı bölümden katılım olduğu, en çok katılımın hemşirelik bölümünden olduğu, yarısına yakınının 2.sınıf öğrencilerinden (%42,3) oluştuğu, öğrencilerin yaşadığı bölge olarak Türkiye’nin 7 bölgesinde de katılım olduğu ve öğrenci ailelerinin gelir durumlarını genel itibariyle orta (%69,6) düzeyde olduğunu ifade ettikleri görülmüştür.

Tablo 2. Karanlık üçlü kişilik ve mutluluk düzeyine ilişkin değerler

Değişkenler	Min.	Max.	Ortalama	Cronbach Alpha a
Mutluluk	1,00	4,86	3,13	0,796
Narsisizm	1,00	5,00	3,04	0,789
Makyavelizm	1,00	4,17	2,57	0,775
Psikopati	1,00	3,86	2,12	0,721
<i>Karanlık Kişilik Ölçeği</i>				0,759

Tablo 2’de katılımcıların ölçeklere verdikleri cevapların min., max., ortalama ve güvenilirlik düzeyine ilişkin değerler verildiği görülmektedir. Tablo 2’ye göre, öğrencilerin mutluluk düzeylerinin ortalamasının üstünde olduğu ve öğrencilerin Psikopati ortalamasının ortalamasının altında olduğu ve Narsisizm ortalama değerinin ortalamasının üstünde olduğu ölçek alt boyutlarının genel itibariyle orta düzeyde olduğu ve Mutluluk düzeyi ile Karanlık Üçlü Kişilik alt boyutlarının güvenilirlik düzeylerinden elde edilen değerlerin yeterli (>0,700) olduğu (Gürbüz & Şahin, 2014) görülmektedir.

Tablo 3. T testi bulguları

Cinsiyet						
Alt Boyutlar	Değişkenler	n	Ort.	ss	t	P
Mutluluk	Kadın	343	3,15	0,665	1,509	0,132
	Erkek	78	3,02	0,623		
Narsisizm	Kadın	343	3,31	0,612	0,195	0,858
	Erkek	78	3,02	0,699		
Makyavelizm	Kadın	343	2,53	0,652	-2,537	0,010
	Erkek	78	2,74	0,624		
Psikopati	Kadın	343	2,08	0,614	-3,362	0,001
	Erkek	78	2,33	0,600		
Öğrenim Türü						
Mutluluk	1.öğretim	371	3,15	0,661	2,061	0,040
	2.öğretim	50	2,95	0,613		

Narsisizm	1.öğretim	371	2,02	0,625	-1,589	0,113
	2.öğretim	50	3,17	0,641		
Makyavelizm	1.öğretim	371	2,58	0,642	0,817	0,415
	2.öğretim	50	2,50	0,715		
Psikopati	1.öğretim	371	2,14	0,623	0,670	0,505
	2.öğretim	50	2,07	0,593		

Tablo 3'te cinsiyet ve öğrenim türüne göre t testi sonuçları verilmiştir. Yapılan t testi sonucuna göre öğrencilerin Makyavelizm, Psikopati davranışlarının cinsiyete göre anlamlı bir fark olduğu görülmüştür. Makyavelizm boyutunun erkeklerin ortalama değerinin (2,74), kadınların ortalama değerinden (2,53) daha yüksek olduğu görülmüştür. Diğer ifade ile erkek öğrenciler kadın öğrencilere göre daha fazla Makyavelizm davranışını sergilemektedir. Yine tablo 3'e göre erkek öğrencilerin (2,33) kadın öğrencilere (2,08) göre daha fazla psikopati davranışı sergilediği görülmüştür. Cinsiyete göre öğrencilerin mutluluk düzeyleri ve Narsisizm boyutlarında herhangi bir fark olmadığı görülmüştür ($p>0,05$).

Tablo 3'e göre öğrenim türü açısından Narsisizm, Makyavelizm ve Psikopati ortalama puanları açısından anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir ($p>0,05$). Ancak mutluluk düzeyinin öğrenim türü açısından anlamlı bir fark olduğu görülmektedir ($p<0,05$). Tablo 3'e göre 1.öğretimde eğitim gören öğrencilerin (3,15), 2.öğretimde eğitim gören öğrencilere (2,95) göre mutluluk düzeyinin daha yüksek olduğu, yani daha mutlu oldukları görülmüştür.

Tablo 4. Anova bulguları

Bölüm							
Alt Boyutlar	Varyans Kaynağı	Kareler Top.	SD	Kareler Ort.	F	P	Farkın Kaynağı
Mutluluk	Gruplar Arası	5,823	10	0,582	1,354	0,199	Fark Yok
	Gruplar İçi	176,291	410	0,430			
	Toplam	182,114	420				
Narsisizm	Gruplar Arası	6,446	10	0,645	1,657	0,089	Fark Yok
	Gruplar İçi	159,459	410	0,389			
	Toplam	165,906	420				
Makyavelizm	Gruplar Arası	3,682	10	0,368	0,866	0,566	Fark Yok
	Gruplar İçi	174,411	410	0,425			
	Toplam	178,093	420				
Psikopati	Gruplar Arası	5,363	10	0,536	1,415	0,171	Fark Yok
	Gruplar İçi	155,435	410	0,379			
	Toplam	160,797	420				

Bölge							
Alt Boyutlar	Varyans Kaynağı	Kareler Top.	SD	Kareler Ort.	F	P	Farkın Kaynağı
Mutluluk	Gruplar Arası	1,690	6	0,282	0,646	0,693	Fark Yok
	Gruplar İçi	180,424	414	0,436			
	Toplam	182,114	420				
Makyave- lizm	Gruplar Arası	4,369	6	0,728	1,735	0,111	Fark Yok
	Gruplar İçi	173,724	414	0,420			
	Toplam	178,093	420				
Narsisizm	Gruplar Arası	3,650	6	0,608	1,552	0,160	Fark Yok
	Gruplar İçi	162,255	414	0,392			
	Toplam	165,906	420				
Psikopati	Gruplar Arası	2,667	6	0,444	1,164	0,325	Fark Yok
	Gruplar İçi	158,131	414	0,382			
	Toplam	160,797	420				
Gelir Durumu							
Alt Boyutlar	Varyans Kaynağı	Kareler Top.	SD	Kareler Ort.	F	P	Farkın Kaynağı
Mutluluk	Gruplar Arası	7,073	4	1,768	4,202	0,002	İyi (3,31) Kötü (2,86)
	Gruplar İçi	175,041	416	0,421			
	Toplam	182,114	420				
Makyave- lizm	Gruplar Arası	0,691	4	0,173	0,405	0,805	Fark Yok
	Gruplar İçi	177,402	416	0,426			
	Toplam	178,093	420				
Narsisizm	Gruplar Arası	1,256	4	0,314	0,793	0,530	Fark Yok
	Gruplar İçi	164,650	416	0,396			
	Toplam	165,906	420				
Psikopati	Gruplar Arası	1,266	4	0,317	0,825	0,509	Fark Yok
	Gruplar İçi	159,531	416	0,383			
	Toplam	160,797	420				
Sınıf							
Alt Boyutlar	Varyans Kaynağı	Kareler Top.	SD	Kareler Ort.	F	P	Farkın Kaynağı
Mutluluk	Gruplar Arası	0,619	3	0,206	0,474	0,700	Fark Yok
	Gruplar İçi	181,495	417	0,435			
	Toplam	182,114	420				
Makyave- lizm	Gruplar Arası	1,391	3	0,464	1,094	0,351	Fark Yok
	Gruplar İçi	176,702	417	0,424			
	Toplam	178,093	420				

Narsisizm	Gruplar Arası	1,916	3	0,639	1,624	0,183	Fark Yok
	Gruplar İçi	163,990	417	0,393			
	Toplam	165,906	420				
Psikopati	Gruplar Arası	1,179	3	0,393	1,027	0,380	Fark Yok
	Gruplar İçi	159,618	417	0,383			
	Toplam	160,797	420				

Tablo 4'te yapılan ANOVA analiz sonuçları verilmiştir. Elde edilen sonuçlara göre, öğrencilerin okudukları bölüme göre mutluluk düzeyleri, karanlık kişilik alt boyutlarından Narsisizm, Makyavelizm ve Psikopati eğilimlerinin farklılaşmadığı görülmüştür ($p>0,05$).

Tablo 4'te öğrencilerin yaşadıkları bölge açısından mutluluk düzeyleri, karanlık kişilik alt boyutlarından Narsisizm, Makyavelizm ve Psikopati eğilimlerinin farklılaşmadığı görülmüştür ($p>0,05$).

Tablo 4'te öğrencilerin gelir durumuna göre karanlık kişilik alt boyutlarından Narsisizm, Makyavelizm ve Psikopati eğilimlerinin farklılaşmadığı görülmüştür ($p>0,05$). Ancak öğrencilerin gelir durumuna göre mutluluk düzeylerinin farklılaştığı görülmüştür ($p:0,002<0,05$). Farklılığın hangi gruplar arasında kaynaklandığını belirlemek amacıyla post-hoc testlerinden Tukey testi sonucuna göre farklılığın gelir durumu iyi olan öğrencilerin (3,31), gelir durumu kötü olan (2,86) öğrenciler arasında kaynaklı olduğu görülmüştür. Diğer ifade ile gelir durumu iyi olan öğrenciler, gelir durumu kötü olan öğrencilere göre daha çok mutlu oldukları görülmüştür.

Tablo 4'te son olarak öğrencilerin okudukları sınıflara göre mutluluk düzeyleri, karanlık kişilik alt boyutlarından Narsisizm, Makyavelizm ve Psikopati eğilimlerinin farklılaşmadığı görülmüştür ($p>0,05$).

Sağlık bölümlerinde okuyan öğrencilerin mutluluk düzeylerinin, karanlık üçlü kişilik alt boyutlarından Narsisizm, Makyavelizm ve Psikopatiden ne kadar etkilediğini belirlemek amacıyla çoklu doğrusal regresyon analizi yapılmıştır. Çoklu regresyon analizi sonuçları tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5. Çoklu regresyon analizi sonuçları

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken	β	t	P	F	Model (p)
Mutluluk	Makyavelizm	-0,158	-2,887	0,004	14,917	0,000
	Narsisizm	0,170	3,446	0,001		
	Psikopati	-0,186	-3,242	0,001		

$R^2:0,10$;Düz. $R^2:0,09$ F:14,917.

anlamli olduğu görülmektedir (F:14,917; p:0,000<0,05). Dzeltilmif R² değeri 0,09 olduğu görülmektedir. Bu sonuca göre öğrencilerin mutluluk düzeylerinin %9 oranındaki varyansın Narsisizm, Makyavelizm ve Psikopati tarafından açıklandığını gösterir. Tüm bağımsız değişkenler regresyon modeline sokulduğu zaman modelin yine anlamli olduğu görülmüştür (p:0,000<0,05). Buna göre Makyavelizmin kişililiğinin ($\beta=-0,158$, p:0,001<0,05) ve Psikopati kişililiğinin ($\beta=-0,170$, p:0,001<0,005) mutluluğa negatif yönden etkileri olduğu görülmüştür. Narsisizm kişililiğinin ise mutluluğa pozitif yönden ($\beta=0,186$, p:0,001<0,05) etkisi olduğu görülmüştür. Diğer ifade ile Psikopati ve Makayavelizm kişilikleri mutluluk düzeyini azalttığı, Narsisizm kişililiğinin ise mutluluğu artırdığı tespit edilmiştir.

Tartışma

Bu çalışmada sağlık eğitimi alan öğrencilerin mutluluk düzeyleri, karanlık l kişilik özellikleri, iki faktör arasındaki ilişki ve demografik değişkenlere göre farklılıklarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Amaç kapsamında elde edilen bulgular, literatürde yapılan benzer çalışmalarla karşılaştırılıp yorumlanacaktır.

Çalışmaya göre öğrencilerin, mutluluk düzeylerinin ortalamasının üstünde olduğu görülmüştür. Benzer Şekilde Yazıcı (2015) tarafından yapılan çalışmada, pedagojik formasyon eğitimi alan öğrencilerin mutluluk düzeylerinin orta düzeyde olduğu bulgulanmıştır. Aksoy vd., (2016) alışmalarında niversite öğrenimi gören öğrencilerin mutluluk düzeylerinin yüksek düzeyde olduğunu saptamıştır. Üniversite süreci, farklı sosyal ortamlarda yer alan bireylerin bilişsel, sosyal ve duygusal yönden olumlu gelişimlere yol açmaktadır (Astin, 1993). Bu durum, niversite ğrencilerinin içsel uyumlarını, psikolojik ve fiziksel sağlıklarını da olumlu etkilemektedir (Moss & Schwebel, 1993). Bu açıdan genel itibariyle niversite ğrencilerinin mutluluk düzeylerinin genel ortalamasının üstünde olması beklenen bir durumdur.

Çalışmaya göre öğrencilerin karanlık l kişilik alt boyutlarının Narsisizm düzeyinin en yüksek, Psikopatinin ise en düşük düzeyde ve Makyavelizmin orta düzeyde olduğu görülmüştür. Özer et al., (2016) yaptıkları çalışmada hemşirelerin en yüksek puanı sırasıyla Narsisizm, Psikopati ve Makyavelizm boyutlarında aldıklarını bulgulanmıştır. Kavak (2020) yaptığı ve Filiz (2022) tarafından yapılan araştırmada çalışanların karanlık l kişilik özelliklerinin orta düzeyde olduğunu ve sırasıyla Makyavelizm algısının en yüksek, Psikopati algısının en düşük olduğu görülmüştür. Literatürde genel itibariyle karanlık l kişilik boyutlarının ortalama ve sıralamasının birbirinden farklılık arz ettiği görülmektedir. Ancak psikopati boyutunun genel anlamda en yüksek ortalamaya sahip alt boyut olarak öne çıkmadığı görülmektedir.

Çalışmada, erkek öğrenciler kadın öğrencilere göre daha fazla Makyavelizm ve Psikopati davranışını sergilediği görülmüştür. Ancak cinsiyete göre

Narsisizm düzeyinin değişmediği görülmüştür. Okwaraji et al., (2017) kişilik tiplerinin cinsiyet açısından farklılık arz ettiğini bulgulamıştır. Hamedoğlu (2009) ve Kavak (2020) gibi araştırmalarda karanlık üçlü kişilik özelliklerinin erkeklerin kadınlara göre her üç alt boyutta da daha yüksek puana sahip olduğu görülmüştür. Özer et al., (2016) çalışmasında erkeklerin kadınlara göre daha yüksek Narsisizm ortalama puanına sahip olduğunu bulgulamıştır. Atay (2009) çalışmasında cinsiyet değişkenine göre Narsisizm algısının değişmediğini bulgulamıştır. Furnham et al., (2013) ve Filiz (2022) sağlık çalışanlarının karanlık üçlü kişilik alt boyutu olan Psikopati kişiliğinin erkeklerin kadınlara göre daha yüksek sergilediklerini ifade etmiştir. Fakat cinsiyet değişkenine göre Makyavelizm ve Narsisizm algısının değişmediğini bulgulamıştır. Jonason et al. (2011) psikopat kişilikli bireylerin dürtüsellik agresiflik hayatlarında daha çok hâkim olduğunu belirtmiştir. Bu noktadan bakıldığında erkeklerin kadınlara göre Psikopati kişiliğine daha fazla eğilimli olmaları doğal bir durum olarak değerlendirilebilir.

Çalışmada cinsiyete göre Mutluluk düzeyinin farklılaşmadığı görülmektedir. Bu bulgu literatürde birçok çalışma ile paralellik göstermektedir. Gönener et al., (2017), Aksoy et al., (2016) ve Akyüz et al., (2017) tarafından yapılan çalışmalarda öğrencilerin mutluluk düzeylerinin cinsiyet değişkeni açısından anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı görülmüştür. Žganec et al., (2017) kadın öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha fazla mutlu olduklarını bulgulamıştır.

Öğrencilerin gelir durumuna göre Narsisizm, Makyavelizm ve Psikopati düzeyinin değişmediği görülmüştür. Ancak gelir düzeyi iyi olan öğrenciler, gelir durumu düşük olan öğrencilere göre daha mutlu oldukları görülmüştür. Ahuvia (2007) göre, gelir düzeyi, mutluluğu belli düzeye kadar etkilemektedir. Ancak belli bir seviyeden sonra, özellikle temel ihtiyaçlar karşılandıktan sonra gelirin mutluluk üzerindeki belirleyiciliği azalmaktadır. Diğer yandan, gelirin artmasıyla beraber statü ve güç faktörlerin artmasıyla beraber mutluluk düzeyi dolaylı olarak artmaktadır. Ayrıca gelirin mutluluk üzerindeki etkisinde, toplumsal karşılaştırma faktörü de büyük önem arz etmektedir. Bundan dolayı yüksek gelir her zaman mutluluk getirmeyebilir (Diener et al., 2003). Üniversite sürecinde, gelirin artmasıyla sosyal faaliyetlere katılma, daha fazla aktivite gerçekleştirme gibi durumlardan dolayı öğrencilerin mutluluk oranlarının da belli düzeyde yüksek olması beklenen bir neticedir.

Öğrencilerin, mutluluk düzeylerinin %9 oranındaki varyansın Makyavelizm, narsisizm ve psikopati tarafından açıklandığını görülmüştür. Diğer yandan öğrencilerin Mutluluk düzeylerinin, Makyavelizm ve Psikopati karanlık kişilik özelliklerinden olumsuz yönde etkilenirken, Narsisizm kişilik özelliğinden ise olumlu yönde etkilendiği görülmüştür. Diğer ifade ile Narsisizm kişiliğine sahip öğrenciler, Makyavelizm ve Psikopati kişiliğine sahip öğrencilere göre daha mutlu oldukları görülmüştür. Lyubomirsky et al., (2005) göre mutluluğu

etkileyen en önemli faktör, genetik faktörler olduğunu öne sürmüştür. Okwara-
raji et al., (2017) kişilik tiplerine göre mutluluğunda farklılık arz ettiğini bul-
gulamıştır. Ford et al., (2016) kişilik ve mutluluk arasında anlamlı ilişkinin
olduğunu saptamıştır. Narsisizm davranışları yüksek bireyler kendine daha
fazla değer verme, kontrolü elinde tutmaya çalışan, kendi çıkarları için baş-
kasını yönlendirmeyi seven bireyler olduğu (Özsoy et al., 2017) düşünüldü-
ğünde Narsisizm algısının öğrencilerin mutluluk düzeylerine pozitif yönde
etki etmesinin öngörülebilir olduğu düşünülmektedir. Paulhus ve Williams
(2002) göre Narsisizm tutumu yüksek bireyler, kendi karakterlerine ve özel-
liklerine odaklanıp diğer insanlardan kendilerini üstün görmektedirler. An-
cak Makyavelizm ve Psikopati algısı yüksek bireyler karşı tarafı kullanma ve
zarar verme gibi eylemler içermektedir. Bu açıdan bakıldığı zaman Narsisizm
algısının belli düzeyde mutluluğa olumlu etki etmesi ve Makyavelizm ve Psi-
kopati algısının ise mutluluğa olumsuz etki etmesi doğal bir sonuç olarak de-
ğerlendirilebilir.

Sonuç

Sağlık eğitimi gören üniversite öğrencileri arasında karanlık üçlü kişilik özel-
likleri ile mutluluk düzeyleri arasındaki ilişki ve çeşitli faktörlere bağlı var-
yanlarını analiz etmek amacıyla kapsamlı veriler toplandı. Analizler, sağlık
bölümlerinde eğitim gören öğrencilerin mutluluk düzeylerinin sınıf, bölüm
ve coğrafi konum gibi faktörlere bağlı olarak anlamlı bir değişiklik gösterme-
diğini ortaya koymuştur. Eğitim türüne göre kişilik özelliklerinin değişmediği
belirlenmiştir; ancak birinci öğrenim dönemindeki öğrencilerin ikinci ögre-
nim dönemindekilere kıyasla daha yüksek bir mutluluk düzeyine sahip oldu-
ğu saptanmıştır.

Bu çalışmanın merkezi bulgusu, öğrencilerin mutluluk düzeylerinin %9'luk
bir bölümünün karanlık üçlü kişilik özellikleri ile açıklanabilmesidir. Özel-
likle, Narsisizmin mutluluğu pozitif olarak etkilediği, ancak Makyavelizm ve
Psikopati'nin mutluluğu olumsuz yönde etkilediği belirlenmiştir. Aynı zaman-
da, öğrencilerin genel mutluluk düzeylerinin ortalamasının üzerinde olduğu ve
Narsisizm algılarının diğer kişilik özelliklerine kıyasla daha baskın olduğu
gözlemlenmiştir.

Çalışma kapsamında aşağıdaki önerilerin faydalı olacağı öngörülmektedir:

- İleriki çalışmaların, üniversite öğrencilerinin dört yıllık eğitim süre-
cindeki karanlık üçlü kişilik özellikleri ve mutluluk düzeylerinin der-
rinlemesine incelenmesiyle literatüre önemli katkılar sunacağı tahmin
edilmektedir.
- Öğrencilere, kişilik özellikleri ve mutluluk düzeyleri arasındaki ilişki
hakkında bilgilendirme yapılmalı ve bireysel danışmanlık hizmetleri
sunulmalıdır.

- Öğrencilere yönelik kişilik özellikleri, mutluluk ve genel yaşam memnuniyeti üzerine eğitsel atölyeler ve seminerler düzenlenmelidir.
- Üniversite öğrencilerine karanlık üçlü kişilik özellikleri hakkında duyarlılık eğitimi verilmeli, bu özelliklerin farkında olmaları ve bu özellikleri nasıl yönetecekleri konusunda bilgilendirilmelidir.
- Üniversiteler, karanlık üçlü kişilik özellikleri ve mutluluk düzeyleri arasındaki ilişki hakkında daha fazla araştırma yapmalı ve bu bilgiler ışığında eğitim programları oluşturmalıdır.

Kaynaklar

- Ahuvia, A. (2007). If Money Doesn't make us happy, why do we act as if it does? *Journal of Economic Psychology*, 29(4), 491-507.
- Akduman, G., & Karahan, G. (2022). Dijital çağda etik değerlere yakınlık ve mutluluk arasındaki ilişkinin kişilik çerçevesinde incelenmesi: Sivil havacılık kabin hizmetleri öğrencileriyle bir araştırma. *FSM Mesleki Bilimler Dergisi*, 1(1), 1-20.
- Aksoy, A. B., Güngör Aytar, A., & Kaytez, N. (2016). Üniversite öğrencilerinin mutluluk ve alçakgönüllülük düzeylerinin bazı değişkenlere göre incelenmesi. *Kastamonu Educational Journal*, 25(3), 1119-1132.
- Akyüz, A., Yaşartürk, F., Aydın, İ., Zorba, E., & Türkmen, M. (2017). Üniversite öğrencilerinin yaşam kalitesi ve mutluluk düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *International Journal of Cultural and Social Studies*, 3, 253-262.
- Allen, M. S., & Mccarthy, P. J. (2016). Be happy in your work: The role of positive psychology in working with change and performance. *Journal of Change Management*, 16(1), 55-74
- Arslan, Y. (2018). Öğretmenlerin farklılıkların yönetimi yaklaşımlarına ilişkin algıları ile örgütsel mutluluk algıları arasındaki ilişki (Doktora Tezi). Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kocaeli.
- Astin, A.W. (1993). What matters in college? Four critical years revisited. Jossey-Bass Publishers.
- Atay, S. (2009). Narsistik kişilik envanteri'nin Türkçe'ye standardizasyonu. *Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 11(1), 181-196.
- Behary, W.T. (2018). *Narsistle Ateşkes*. (Çev. M. Caner ve N. Azizlerli), Psikonet Yayınları, İstanbul
- Bryman, A., & Cramer, D. (2001). Quantitative data analysis with SPSS release 10 for Windows. Routledge.
- Chapman, B., Duberstein, P., & Lyness, J.M. (2007). Personality traits, education, and health-related quality of life among older adult primary care patients. *The Journals of Gerontology Series B: Psychological Sciences and Social Sciences*, 62(6), 343-352. <https://doi.org/10.1093/geronb/62.6.p343>.
- Costa, P.T.J., & Mccrae, R.R. (1980). Influence of extraversion and neuroticism on subjective well-being: Happy and unhappy people. *Journal of Personality and Social Psychology*, 38, 668-678.

- Çevik Akkuş, G. & Erdal, N. (2022). Relationship between nurses' personality characteristics and problem solving skill: a field study. *International Journal of Disciplines Economics & Administrative Sciences Studies*, 8(37), 93-103
- Çetin, S. & Polat, S. (2021). Ortaokul öğretmenlerinin örgütsel adalet algı düzeyleri ile örgütsel mutluluk düzeyleri arasındaki ilişki. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 10(1), 171-182.
- Demirtaş, Ö., & Biçkes, D. M. (2014). Makyavelizm'in olumsuz durumları ifşa etme niyeti üzerindeki etkisi: Bir alan çalışması. *ISGUC The Journal of Industrial Relations and Human Resources*, 16(2), 96-112.
- Diener, E. (2009). Introduction-The Science of Well-Being: Reviews and Theoretical Articles. In: *The Science of Well Being*. Eds: Diener E, Dordrecht, Springer.
- Diener, E., Scollon, C.N., & Lucas, R.E. (2003). The evolving concept of subjective well-being: the multifaceted nature of happiness. *Advances in Cell Aging and Gerontology*, 15, 187-19.
- Diener, E.D., & Seligman, M. (2002). Very happy people. *Psychological Science*, 13(1), 81-84.
- Doğan, T., Sapmaz, F., & Çötök, N. A. (2013). Öz-eleştiri ve mutluluk. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 21(1), 391-400.
- Düzen, A.Ç. & Özçelik, İ.Y. (2022). Lise öğrencilerinin spor yapma durumuna göre psikolojik sağlamlık ve mutluluk düzeylerinin incelenmesi. *Akdeniz Spor Bilimleri Dergisi*, 5(2), 176-191.
- Erdal, N. (2020). Sağlık kurumlarında ilişki yöneliminin çalışan performansı üzerine etkisi. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 7(6), 310-327.
- Filiz, M. (2021). Türkiye'de hemşirelik bölümünün eğitsel ve akademik yapısı. *Batman University Journal of Life Sciences*, 11(2), 78-95.
- Filiz, M. (2022). Türkiye'de sağlık çalışanlarının karanlık üçlü kişilik özelliklerinin demografik değişkenler açısından incelenmesi. *Eurasian Journal of Health Technology Assessment*, 6(1), 1-11. doi: 10.52148/ehta.1079174.
- Ford, T.E., Lappi, S.K., & Holden, C.J. (2016). Personality, humor styles and happiness: Happy people have positive humor styles. *Europe's Journal of Psychology*, 12(3), 320-337.
- Ferreira, M., Silva, D., Pires, A., Sousa, M., Nascimento, M., & Calheiros, N. (2016). Clinical skills and communication in nursing students. In 2nd International Conference on Health and Health Psychology. 51-60.
- Furnham, A., Richards, S.C., & Paulhus, D.L. (2013). The dark triad of personality: a 10 year review. *Social and Personality Psychology Compass*, 7, 199-216.
- Geçtan, E. (2010). Psikodinamik Psikiyatri ve Normaldışı Davranışlar. Metis Yayınları.
- Gentzler, A. L., Palmer, C. A., Ford, B. Q., Moran, K. M., & Mauss, I. B. (2019). Valuing happiness in youth: Associations with depressive symptoms and well-being. *Journal of applied developmental psychology*, 62, 220-230.
- Gönener, A., Öztürk, A., & Yılmaz, O. (2017). Kocaeli üniversitesi spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin mental (psikolojik) iyi olma düzeylerinin mutluluk düzeylerine etkisi. *Sportive Sight: Journal of Sport and Education*, 4(1), 44-55.

- Gürbüz, S., & Şahin, F. (2014). Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri, felsefe-yöntem analiz. Seçkin yayıncılık/ Sosyal bilimler.
- Hamedoğlu, M.A. (2009). Örgütsel Narsizim düzeyine ilişkin yönetici ve öğretmen algıları. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Ankara.
- Hills, P., & Argyle, M. (2002). The Oxford Happiness Questionnaire: A compact scale for the measurement of psychological well-being. *Personality and Individual Differences*, 33(7), 1071-1082. [https://doi.org/10.1016/S0191-8869\(01\)00213-6](https://doi.org/10.1016/S0191-8869(01)00213-6).
- Işık, M. & Kaptangil, İ. (2018). Akıllı telefon bağımlılığının sosyal medya kullanımı ve beş faktör kişilik özelliği ile ilişkisi: üniversite öğrencileri üzerinden bir araştırma. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 7(2), 695-717.
- Jakobwitz, S., & Egan, V. (2006). The dark triad and normal personality traits. *Personality and Individual Differences*, 40, 331-339.
- Jonason, P. K., Valentine, K. A., Li, N. P., & Harbeson, C. L. (2011). Mate-selection and the Dark Triad: Facilitating a short-term mating strategy and creating a volatile environment. *Personality and Individual Differences*, 51, 759- 763.
- Jones, D. N., & Paulhus, D. L. (2014). Introducing the Short Dark Triad (SD3): A brief measure of the Dark Triad personality traits. *Assessment*, 21, 28-41.
- Kavak, O. (2020). Karanlık üçlü kişilik özelliklerinin örgütsel siyaset ve kariyer planlamaya etkisinde örgütsel aidiyetin aracı rolü. Kafkas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. (Doktora Tezi). Kars.
- Lucas, R., & Diener, E.D. (2009). Personality and subjective well-being. the science of well-being. Ed. Diener, Wolfgang Galtzer, Torbjam Moum, Mirjam Sprangers, Joachim Vogel, Ruut Veenhoven. Springer.
- Lynam, D.R., & Gudonis, L. (2005). The development of psychopathy. *Annu Rev Clin Psychol*, 1, 381-407.
- Lyubomirsky, S., Sheldon, K.M., & Schkade, D. (2005). Pursuing happiness:the architecture of sustainable change. *Review of General Psychology*, 1-48.
- Lyubomirsky, S. (2008). The How of happiness: a scientific approach to getting the life you want. Penguin Press.
- Mischel, W. (1993). Introduction to personality. Fifth edition. Harcourt brave jovanovich college publishers.
- Morgan, C.T. (2000). Psikolojiye giriş. (Çev: Hacettepe Üniversitesi Psikoloji Bölümü), Hacettepe Üniversitesi Yayınları.
- Moss, B.F., & Schwebel, A.I. (1993). Defining intimacy in romantic relationships. *Family Relations*, 42(1), 3-37.
- Mukba, G., & Kaya, Z. (2020). Hemşirelerin ve öğretmenlerin kişilik özellikleri ve yaşam amaçlarının incelenmesi: Van örneği. *Psikiyatri Hemşireliği Dergisi*, 11(4), 323-332.
- Muris, P., Merckelbach, H., Otgaar, H., & Meijer, E. (2017). The malevolent side of human nature: A meta-analysis and critical review of the literatüre on the dark triad (narcissism, machiavellianism, and psychopathy. *Perspectives on Psychological Science*, 12(2), 183-204.

- O'Fallon, M.J. & Butterfield, K.D. (2005), A Review of The Empirical Ethical Decision-Making Literature: 1996–2003. *Journal of Business Ethics*, 59, 375-413.
- Quoidbach, J., Taquet, M., Desseilles, M., De Montjoye, Y. A., & Gross, J. J. (2019). Happiness and social behavior. *Psychological Science*, 30(8), 1111-1122.
- Okwaraji, F.E., Nduanya, C.U., Okorie, A., & Okechukwu, H. E. (2017). Personality traits, happiness and life satisfaction, in a sample of Nigerian adolescents. *The Journal of Medical Research*, 3(6), 284-289. <https://doi.org/10.31254/jmr.2017.3609>.
- Özer, Ö., Uğurluoğlu, Ö., Kahraman, G., & Avcı, K. (2016). Hemşirelerin karanlık kişilik özelliklerinin sosyo-demografik değişkenler açısından incelenmesi. *CBÜ Sosyal Bilimler Dergisi*, 14(3), 203-216.
- Özsoy, E., Rauthmann, J. F., Jonason, P. K., & Ardic, K. (2017). Reliability and validity of the Turkish versions of dark triad dirty dozen (DTDD-T), short dark triad (SD3-T), and single item narcissism scale (SINS-T). *Personality and Individual Differences*, 117, 11-14.
- Paulhus, D.L., & Williams, K.M. (2002). The dark triad of personality: Narcissism, Machiavellianism, and psychopathy. *Journal of Research in Personality*, 36(6), 556-563.
- Steel, P., Schmidt, J., & Shultz, J. (2008). Refining the relationship between personality and subjective well-being. *Psychological Bulletin*, 134(1), 138–161. <https://doi.org/10.1037/0033-2909.134.1.138>
- Stephoe, A. (2019). Happiness and health. *Annual Review of Public Health*, 40, 339-359.
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2001). Using multivariate statistics. Needham Heights, MA: Allyn & Bacon.
- Twenge, J.M. & Campbell, W.K. (2015). Asrın Vebası: Narsisizm İleti. (Çev. Ö. Korkmaz), İstanbul: Kaknüs Yayınları.
- Veenhoven, R. (1984). *Conditions of happiness*. 1.bs. Boston: D. Reidel publishing company.
- Yazıcı, Ö.F. (2015). *Beden eğitimi öğretmeni adaylarının mutluluk ve zindelik düzeylerinin incelenmesi*. Karadeniz teknik üniversitesi eğitim bilimleri enstitüsü. (Yüksek lisans tezi), Trabzon.
- Yılmaz, T., Karagöz, Ş., Uzunbacak, H. H., & Akçakanat, T. (2021). Karanlık üçlü kişilik özellikleri, psikolojik ayrıcalık, görelî yoksunluk ve işten ayrılma niyeti arasındaki ilişkiler üzerine bir araştırma. *EKEV Akademi Dergisi*, 86, 597-622.
- Žganec, A.B., Grgas, S.I., & Petak, A. (2017). Happiness-increasing strategies and personality traits as predictors of happiness in croatian youth. *Social Inquiry into Well-Being*, 3(1), 15-23. doi:10.13165/SIIW-17-3-1-02.
- Zhang, J. J., Li, N. X., & Liu, C. J. (2010). Associations between poor health and school-related behavior problems at the child and family levels: A cross-sectional study of migrant children and adolescents in Southwest Urban China. *Journal of School Health*, 80(6), 296–303. <https://doi.org/10.1111/j.1746-1561.2010.00504.x>.